

Література

1. Бубенко П. Ключові моменти формування регіональних інноваційних систем в Україні / П. Бубенко // Економіка України. – 2007. – № 8. – С. 33–39.
2. Вермієнко Т. Сучасні тенденції розвитку інноваційної діяльності регіону [Електронний ресурс] / Т. Вермієнко. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vldau/APK/.../09vtgria.pdf.
3. Куцай Н.С. Аналіз інноваційного потенціалу регіонів України [Електронний ресурс] / Н.С. Куцай. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/natural/VNULP/Ekonomika/2010_683/19.pdf С. 93-99.
4. Сілаєв В. І. Дослідження факторів, що впливають на економічні результати інноваційного розвитку регіону / В. І. Сілаєв, Н. М. Свєшнікова // Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. – 2009. – Т. XI. – Серія «Державне управління». – Вип. 151. – С. 123-130.
5. Типология российских регионов / Б. Бутс, С. Дробышевский, О. Кочеткова, та ін. // Альманах ассоциация независимых центров экономического анализа. Региональное развитие. – 2005. – Вып. 8. – С. 8–64.
6. Уманець Т. В. Система індикаторів оцінки інноваційного розвитку: регіональний аспект / Т. В. Уманець, Т. В. Лучакова // Економіка. – 2010. – №54. – С. 260-268.
7. Федулова Л. Перспективи інноваційно-технологічного розвитку промисловості України / Л. Федулова // Економіка України. – 2008. – № 7. – С. 24–36.
8. Хаустова В. Є. Інтегральна оцінка рівня життя населення регіонів України методом ентропії / В. Є. Хаустова, О. І. Омельченко // Актуальні проблеми економіки. – № 2(116). – 2011. – 317 с. (С. 137-146). – ISSN 1993-6788.

УДК 332.14

Пашкевич М.С.,
к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»
м. Дніпропетровськ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Оприлюднений законопроект «Про основи державної регіональної політики» [1], на відміну від попередніх Концепції державної регіональної політики, прийнятої у 2001 році, та Державної Стратегії регіонального розвитку на період до 2015р., прийнятої у 2006 році, направлений на підвищення і регіональне вирівнювання соціально-економічних стандартів життя людей незалежно від місця проживання. Головним шляхом економічного зростання визнано інноваційну модель господарювання, яка спирається на процеси комерціалізації результатів наукових досліджень. У [2] зазначається, що саме наука може стати «потужним локомотивом позитивних змін в економіці, передусім у розвитку вітчизняної високотехнологічної промисловості, поліпшенні інвестиційного клімату, а також у сприянні прогресивним структурним перетворенням». Водночас у [2] питання розробки нової регіональної політики віднесено до стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку, а реалізація потенціалу розвитку економік регіонів визначена пріоритетним завданням на 2011 рік. Таким чином, інноваційна політика та політика регіонального регулювання повинні бути узгоджені між собою та взаємодоповнювати одна одну.

Зрушення у інноваційних процесах держави можливі тільки при наявності потужного ініціативного імпульсу від регіонів, а подолання значних структурних та міжрегіональних дисбалансів, у свою чергу, можливо тільки на підставі інноваційної моделі розвитку. Тому дослідження проблем реалізації інноваційної політики для здійснення інноваційного розвитку економіки регіонів України є надзвичайно актуальним та своєчасним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інноваційного розвитку регіонів України розроблялися та досліджувалися багатьма вітчизняними науковцями. Вагомий вклад у вирішення досліджуваної проблеми внесли такі відомі вчені як О.І. Амоша, В.М. Геєць, В.В. Дорофієнко, В.П. Семиноженко, В.П. Соловйов, Л.І. Федулова та інші. Однак не зважаючи на значну теоретичну

базу, налагодження у регіонах ефективних інноваційних процесів відбувається доволі повільно. Аналіз існуючих проблем вказує на необхідність поглиблення наукових досліджень.

Постановка завдання. Метою даної статті є виявлення і вирішення проблем, що виникають під час реалізації теоретичних положень інноваційного розвитку економіки регіонів внаслідок розбіжностей у принципах інноваційної та регіональної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним з найважливіших нормативно-правових документів у сфері інноваційної діяльності є Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» [3]. Слід одразу відмітити, що вплив трансферу технологій, як складової інноваційної діяльності, на розвиток економіки регіонів може бути не однозначним. На цій підставі, розуміння сутності інноваційної діяльності та трансферу технологій є важливим у контексті регіонального економічного розвитку. Останнє десятиріччя усі стратегії, програми, концепції соціально-економічного розвитку України та її регіонів ґрунтуються на інноваційній моделі розвитку. Тобто, активізується напрям національного інноваційного розвитку.

Дослідження сутності термінів інноваційної економіки показує, що жодне з визначень, зокрема, «інноваційна діяльність» у [4] та «трансфер технологій» у [3] не містить однозначного тлумачення, прив'язаного до національної економіки. До того оприлюднені зміни до Закону України про трансфер технологій [5] опосередковано розшифровують його, як не тільки відносини з приводу комерціалізації вітчизняних технологій, але й відносини з приводу ввезення в Україну зарубіжних технологій. Таким чином, якщо розглядати інноваційний розвиток економіки регіонів за рахунок національних продуктивних сил, вітчизняних технологій та національної інноваційної системи, то норми майбутнього закону про трансфер технологій тільки частково відносяться до нього у частині, яка стосується підтримки вітчизняного виробництва інновацій. У іншому випадку трансфер іноземних технологій сприятиме розвитку економіки регіонів, але на інвестиційній основі, водночас активізуючи інноваційну діяльність тих країн, чиї технології буде ввезено в Україну.

У зв'язку з вищенаведеними міркуваннями, зазначимо, що у даній статті розглядатимуться саме ті проблеми та перспективні напрями їх вирішення, які стосуються інноваційної діяльності на основі трансферу національних технологій та впливу цих процесів на соціально-економічний розвиток регіонів України. У свою чергу, обґрунтована оптимізація інноваційно-інвестиційних процесів у регіонах потребує проведення окремих наукових досліджень.

На нашу думку, одними з найголовніших напрямів змін у регулюванні трансферу технологій, які прямо вплинуть на інноваційний розвиток економіки регіонів на основі інноваційного підприємництва, на процеси комерціалізації наукових розробок науково-дослідних установ та налагодження економічних зв'язків між наукою та підприємствами, є зміни щодо прав на об'єкти інтелектуальної власності, які і є предметом трансферу технологій, а також зміни щодо державної фінансової підтримки здійснення трансферу технологій приватними та державними підприємствами. Розглянемо їх.

Запропонована нова редакція ст.11 «Право на передачу технологій», яка регламентує розподіл прав на об'єкти інтелектуальної власності, на наш погляд, є однією з найбільш спірних позицій. Положення про розподіл майнових прав на інтелектуальну власність є значущим, оскільки саме на відносинах передачі прав на нематеріальні активи ґрунтується трансфер технологій та комерціалізація результатів наукових досліджень. У новій редакції значно укріплюється право на об'єкти інтелектуальної власності головних розпорядників державних коштів у разі повного або часткового фінансування створення нових технологій державними коштами. Зокрема, у п.2 ст.11 зазначено, що головні розпорядники державних коштів у разі фінансування створення технологій мають право у майбутньому передавати ці майнові права, якщо це передбачено договором. Однак факт наявності у держави у особі головних розпорядників коштів, майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності вступає у протиріччя з Цивільним кодексом України [6], у якому зазначено, що держава не може бути власником майнових прав на інтелектуальні активи. Навпаки, факт наявності у держави прав власності на нематеріальні активи закріплюється п.3 ст.11, у якому зазначено, що навіть умови набуття прав на інтелектуальну власність виконавцем, у ролі якого виступає державне підприємство, відображаються у державних контрактах. Таким чином, якщо новітня технологія, отримана на державному підприємстві, не стосується національної безпеки, охорони здоров'я, не була профінансована за рахунок державних коштів, не є необхідною для виконання державних функцій, не визнана такою, що має використовуватися в публічних інтересах, державний виконавець має все одно укласти з державою спеціальний державний контракт [7]. По-перше, зрозуміло, що будь-яка новітня технологія може бути автоматично віднесена до вище перелічених пунктів, при яких держава обов'язково стає повним або частковим власником нематеріальних активів, а по-друге, цей державний контракт може бути укладений з будь-якими умовами, не завжди вигідними для державного підприємства-виконавця. Особливе занепокоєння викликає регулювання процесу здійснення трансферу технологій, створення яких відбувалось державним підприємством за рахунок коштів стороннього інвестора, оскільки п.4 ст.11 говорить, що при закріпленні прав на результати науково-технічної діяльності за виконавцем головний розпорядник бюджетних коштів все одно має право безоплатно використовувати ці результати з метою виконання

робіт або здійснення поставок продукції для державних потреб. Також слід відмітити, що у новій редакції ст.11 використовується декілька термінів для позначення договору, а саме «договір», «державний контракт», «договір про створення», «договір про трансфер», які не відповідають видам договорів згідно Цивільного Кодексу України. Наприклад, у п.3 нової редакції ст.11 зазначено «в інших випадках права на результати науково-технічної діяльності закріплюються за виконавцем на умовах, що визначаються у державних контрактах», а п.6 наведено «у разі, якщо складові технологій частково створено за рахунок власних коштів підприємств, установ, організацій і фізичних осіб, а частково – за рахунок державних коштів, майнові права на ці складові розподіляються на підставі договору про їх створення та використовуються за умовами договору про їх трансфер» [5]. Як видно, для одного випадку визначено три види договорів.

Розглянемо вплив цих норм законодавства у сфері інноваційної діяльності на розвиток економіки регіону.

Як відомо, у активізації інноваційної діяльності регіону основний акцент робиться на створенні необхідних умов для науково-дослідних установ, ВНЗ та інших наукових лабораторій, які більшою мірою є державними, для комерціалізації результатів наукових досліджень їх вчених. Накопичений науковий потенціал зазначених державних установ та його реалізація визнається основним підґрунтям розвитку регіону, являє собою вагомий показник інтегральної оцінки інноваційного потенціалу регіону в цілому. Однак, вище розглянуті умови здійснення трансферу технологій, на нашу думку, вступають у протиріччя з названими завданнями, адже повністю або частково позбавляють державні установи права інтелектуальної власності. Держава намагається максимально контролювати здійснення трансферу технологій державними підприємствами та організаціями, та отримувати від цього економічні вигоди. Натомість, науково-дослідні установи регіонів автоматично обмежені у майбутньому комерційному використанні власних наукових розробок, що були профінансовані за рахунок державних коштів, знижується рівень мотивації вчених до створення конкурентоспроможних технологій, знижується рівень інноваційної активності, гальмується інноваційний розвиток економіки у регіоні.

Не зважаючи на те, що у [2] для наукових колективів передбачається можливість створення підприємств у спрощеному порядку для комерціалізації результатів наукової діяльності з урахуванням інтересів держави, відповідних наукових чи навчальних установ, нові норми регулювання трансферу технологій перешкоджатимуть розбудові регіональних інноваційних систем на основі інноваційного підприємництва, яке починається зі свободи ініціативи на місцях. Створення при державних дослідних університетах та інститутах невеличких інноваційних компаній spin-off стає неможливим, внаслідок відсутності у винахідника та установи, де він працює, права займатися комерційною діяльністю на основі використання інтелектуальної власності. Тоді регіональна економіка автоматично позбавляється можливості структурних змін на користь розвитку підприємництва в інноваційному секторі, зростання рівня зайнятості та створення нових робочих місць, підвищення соціальних стандартів життя, збільшення податкових надходжень до місцевих та державного бюджету.

Також, на наш погляд, новою редакцією закону про трансфер технологій гальмується необхідний регіональній економіці розвиток кооперації між державними науковими установами та підприємствами, оскільки майнові правовідносини у випадку фінансування створення нових технологій у державних установах сторонніми підприємствами чітко не визначено. Внаслідок складності фінансових відносин між приватними підприємствами та державними науковими установами, виникнення трьохсторонніх угод, підприємства втрачають зацікавленість у співпраці, створюючи власні дослідні лабораторії та позбавляючи регіональну економіку додаткових можливостей розвитку внаслідок науково-виробничої кооперації.

Така політика накопичення державою прав інтелектуальної власності, як продуктивних ринкових активів, може призвести до не достатньо ефективного управління ними та подальшого прийняття рішення роздержавлення інтелектуального майна. У свою чергу, це може призвести до не справедливого перерозподілу майнових прав на технології. Тому, на нашу думку, для розвитку регіональної економіки на інноваційній основі держава повинна суттєво обмежити свої права на об'єкти інтелектуальної власності, дозволивши державним виконавцям робіт зі створення нових технологій володіти ними та мати можливість їх комерціалізувати на законній основі.

У зв'язку з вищенаведеним, стає очевидною необхідність удосконалення принципів державної регіональної політики з урахуванням вимог інноваційного розвитку економіки регіонів. Починаючи від проекту Концепції державної регіональної політики 1998р. і до законопроекту «Про основи державної регіональної політики» 2010р., усі документи з питань розвитку регіонів містять фундаментальні принципи децентралізації, деконцентрації влади та врахування інтересів громади при формуванні та реалізації державної регіональної політики. Принцип децентралізації означає передачу частини прав та повноважень від центральних органів влади до місцевих. Принцип деконцентрації – перерозподіл прав та повноважень з метою недопущення монополізації у вирішенні питань одним органом влади. Однак, інші принципи пропагують активне залучення представників регіональної громади до

діяльності, спрямованої на інноваційний розвиток регіонів. На нашу думку, враховуючи вищезазначені проблеми стимулювання інноваційних процесів у регіонах, принципи децентралізації та деконцентрації не дозволяють розбудувати вертикаль правової взаємодії від центру до територіальної громади, оскільки обмежуються рівнем органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Принцип кооперації з територіальною громадою фактично є більш формальним та зводиться до збору думок місцевих громадських організацій та окремих громадян з приводу того чи іншого питання, однак вагомим інструментами впливу, окрім публічних акцій, вони не мають. Таким чином, на наш погляд, у принципах регіональної політики, спрямованої на розвиток, не вистачає принципу делегування частини прав, повноважень та відповідальності учасникам регіональних соціально-економічних процесів. При наявності цього принципу подовжується вертикаль взаємодії від громади до центру, участь громади у формуванні регіональної політики економічного розвитку є не формальною, а реальною, підкріпленою правами та зобов'язаннями. У прикладній площині щодо інноваційного розвитку економіки регіонів таке делегування повноважень може бути виражено у передачі прав володіння та вільного розпорядження об'єктами інтелектуальної власності, розробку яких було профінансовано за рахунок державних коштів. Адже це стосується державних підприємств, і вигоди, отримані від комерціалізації наукових розробок, автоматично повертаються в державу у вигляді додаткових прибутків державних підприємств, організацій та установ.

Таким чином, з метою активізації процесів інноваційного розвитку регіонів України держава повинна делегувати права управління об'єктами інтелектуальної власності, що були створені за рахунок державних коштів, державним юридичним особам – виконавцям. У разі виникнення комерційних відносин у майбутньому навколо цієї розробки прибуток отримує ця державна установа, підвищуючи тим самим рівень своєї фінансової автономії та знижуючи витрати на утримання з державного бюджету.

На нашу думку, державне регулювання розвитку економіки регіонів через стимулювання інноваційної діяльності повинно здійснюватися на основі економічних механізмів. Держава може виступити своєрідним «інкубатором» у процесі трансферу технологій по відношенню до державних наукових установ, встановивши свій відсоток участі у прибутку, отриманого від комерціалізації технологій, створених за рахунок державних коштів, протягом певного терміну. Держава може надавати фінансову підтримку розробці новітніх технологій на умовах, схожих до банківського кредиту. У будь-якому разі такі умови розширюють права державних наукових установ на об'єкти інтелектуальної власності, але й значно підвищують відповідальність за їх комерційний потенціал, змушуючи ретельно та економічно підходити до розробки інноваційних бізнес-планів. Також при центральному регулюванні інноваційного розвитку економіки регіонів центральним державним органам буде важко здійснювати відбір проектів з трансферу технологій, оскільки тільки установи на місцях можуть досконало знати регіональні проблеми, регіональний ринок та здійснювати більш ефективну комерційну оцінку проектів перед запитом на державне фінансування, адже відповідатимуть за кінцевий результат саме вони.

Проаналізуємо основні зміни до закону України про трансфер технологій, які стосуються державної фінансової підтримки діяльності, пов'язаної з трансфером технологій. Розглянемо їх вплив на інноваційний розвиток економіки регіонів.

Нова редакція ст.26 «Особливості підтримки трансферу технологій» регламентує режим його цільового субсидіювання. Слід особливо підкреслити, що під режим цільового субсидіювання підпадають тільки ті проекти з трансферу технологій, які пройшли державну реєстрацію. Таким чином, зміни до чинного закону про трансфер технологій додають принципово новий процедурний момент – проходження обов'язкової державної реєстрації та становлення на державний облік. З економічної точки зору будь-яка складова, яка подовжує час від творчої ідеї до прибутку, гальмує швидкість протікання інноваційних процесів у регіоні, стримує розвиток його економіки, оскільки включення проекту з трансферу технологій до державного реєстру згідно нової редакції ст.15, здійснюється уповноваженим центральним органом влади. Обмеження терміну на 5 років, протягом якого проект знаходиться у державному реєстрі, а значить дає право його учасникам на отримання цільового державного субсидіювання, автоматично обмежує термін окупності проекту за рахунок наданих фінансових пілг та виведення проекту на необхідний рівень прибутковості до 5 років.

Режим цільового субсидіювання трансферу технологій є інструментом стимулювання суб'єктів регіональної економіки до придбання або використання у виробничій діяльності новітніх технологій, тобто здійснення трансферу технологій. Новою редакцією закону про трансфер технологій передбачено максимальне звільнення на 75% від сплати податку на прибуток у разі закупівлі вітчизняної технології та звільнення від сум ввізного мита у разі закупівлі зарубіжної технології. Вивільнені кошти перераховуються на спеціальні рахунки підприємств та щодо їх використання встановлюються спеціальні умови.

Як вже раніше зазначалося, на нашу думку, тут постає питання оптимального співвідношення інвестування у розвиток національних інновацій та у трансфер закордонного обладнання, адже цільове субсидіювання стосується не тільки трансферу вітчизняних технологій, але й трансферу

зарубіжних технологій в Україну. Таким чином, підприємство, яке зацікавлене у оновленні виробничої бази, буде прораховувати вигоди та обирати економічно найефективніший варіант. Стверджувати, що економічно вигідним буде використання новітніх вітчизняних технологій, які потребують випробувань, налагодження, виробництва, майнові права на які можуть частково належати державі, проти ввезення конкурентоспроможного, апробованого зарубіжного обладнання, не представляється можливим. З одного боку, трансфер зарубіжних технологій прискорює соціально-економічний розвиток регіону, але стримує вплив на цей розвиток фактору національних інноваційних процесів внаслідок низької конкурентоспроможності вітчизняних технологій або низької економічної ефективності придбання саме їх замість закордонних аналогів. З іншого – такі умови сприятимуть стимулюванню створення унікальних технологій вітчизняними науковими установами, які не матимуть аналогів у світі і матимуть абсолютні переваги на ринку.

Таким чином, на підставі економічних механізмів підтримки трансферу технологій, запропонованих у якості змін до закону про трансфер технологій, однозначно стверджувати, що вони підтримуватимуть вітчизняного виробника технологій, а не приховано лобюватимуть інтереси фірм, які працюватимуть на закордонному обладнанні під прикриттям трансферу технологій, не представляється можливим. Відповідно ступінь ефективності регулювання регіональної інноваційної економіки на основі національних інновацій за допомогою зазначених механізмів, на нашу думку, не представляється надто високим. До того процедура отримання зекономлених коштів від реалізації проектів трансферу технологій (сум податку на прибуток та сум ввізного мита) зі спеціальних рахунків може виявитися дуже складною та бюрократизованою. Наприклад, при не використанні цих коштів протягом певного терміну, вони автоматично перераховуються до державного бюджету. Бюрократичні колізії значно підвищують ризик виникнення такої ситуації.

Слід відмітити, що занепокоєння викликають зазначені тенденції, які вже сьогодні спостерігаються у деяких областях та свідчать про перевагу інвестицій у закордонні технології над інвестиціями у національні інновації. Так, обласні інвестиційні агентства займаються фінансуванням великих проектів регіонального соціально-економічного значення, але виключно на основі ввезення та експлуатації закордонного обладнання. Вітчизняні інноваційні проекти ці агентства не розглядають, а лише пропонують іноземному постачальнику використати елементи вітчизняної технології.

На користь того, що у інноваційній економіці регіону згідно нового законодавства інтереси підприємств, які зацікавлені у придбанні нових технологій, захищені більше, ніж інтереси науково-дослідних установ, які мають інтерес до вироблення та комерціалізації власних технологій, свідчить наступний аналіз.

Встановлено, що пряма державна підтримка створення новітніх технологій державними установами у вигляді надання коштів державного бюджету тягне за собою розподіл прав власності на інтелектуальні активи, у т.ч. на користь держави, що прописано у новій редакції ст.11. У свою чергу, не пряма державна підтримка придбання новітніх технологій підприємствами у вигляді звільнення від частини податку на прибуток та ввізного мита не тягне за собою перерозподілу прав інтелектуальної власності, оскільки ці питання у законі про трансфер технологій не розглядаються. При цьому не розглядаються також і питання власності та економічних стимулів у разі придбання нового закордонного обладнання державними установами повністю або частково за рахунок державних коштів, або без участі держави. А це має дуже велике значення, оскільки стосується оновлення матеріально-технічної бази дослідних організацій. Таким чином, з наведеного видно, що більш жорсткі умови діяльності з трансферу технологій створюються для розробників цих технологій – державних наукових установ, у порівнянні з покупцями технологій – підприємствами усіх форм власності.

На користь інвестиційного шляху розвитку економіки регіонів свідчить суттєве відставання вітчизняного технологічного укладу. Створення на такій матеріально-технічній базі конкурентоспроможних інноваційних технологій неможливе. Тому можна зробити висновок, що на сучасному етапі розвитку вітчизняної науки здійснення трансферу зарубіжних технологій в Україну може стати пріоритетним механізмом регіонального соціально-економічного розвитку. Але у такому випадку учасники господарчої діяльності повинні бути проінформовані про пріоритети та правила ведення діяльності, щоб задекларовані принципи не розходилися з практичними діями. Натомість, сьогодні розвиток української економіки вбачається тільки на основі інновацій. разом з тим у цьому напрямі спостерігається надмірна зарегульованість та концентрація прав і повноважень у державі.

Також слід наголосити на важливій інституційній сфері забезпечення реалізації інноваційної політики для розвитку економіки регіонів. Як зазначено у [2], у 2010 році було створено єдиний профільний центральний орган виконавчої влади – Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України, яке має формувати та забезпечувати реалізацію державної політики у відповідних сферах. Можна припустити, що саме воно буде тим уповноваженим центральним органом, який здійснюватиме регулювання діяльності з трансферу технологій відповідно до закону. У зв'язку з цим протиріччя виникає у наступному положенні. Згідно нової редакції п.3 ст.6 закону про трансфер технологій саме уповноважений орган створює Українську інноваційну мережу як Інтернет-ресурс для

здійснення посередництва у сфері трансферу технологій. При цьому нічого не зазначено про майбутню легітимність інших національних мереж, які вже сьогодні працюють в Україні у сфері трансферу технологій та підпорядковані іншим органам центральної виконавчої влади [8]. Якщо розцінювати мережі у сфері трансферу технологій як вагомий елемент національної інноваційної інфраструктури, що виконуватиме посередницькі функції між творцем та замовником новітніх переважно вітчизняних технологій і сприятиме інноваційному розвитку економіки регіонів, то при наявності однієї легітимної мережі, яка належить державі, можна говорити про державну монополізацію цього сектору. У разі наявності декількох мереж, навіть при існуванні законодавчої бази для їх діяльності, що поки не визначено у проекті змін до закону про трансфер технологій, не виключені інституційні протистояння та не узгодженість дій, що в цілому негативно відобразиться на інноваційних процесах в економіці регіонів.

Висновки з даного дослідження. Дослідженням виявлено, що інноваційні процеси в економіці регіонів згідно законодавства максимально підпадають під державний контроль на основі привласнення прав на нематеріальні активи. Науково-дослідні установи регіонів, які повинні бути локомотивом інноваційного розвитку економіки регіонів, автоматично обмежені у майбутньому комерційному використанні власних наукових розробок, що були профінансовані за рахунок державних коштів, внаслідок чого стримуватиметься зростання регіональної економіки.

Політика регіонального регулювання проголошує принципи децентралізації та деконцентрації влади, узгодження інтересів влади та регіональної громади у питаннях розвитку. До загального переліку принципів регіональної політики слід додати принцип делегування прав та повноважень від органів влади до представників територіальної громади. Доцільно також здійснювати делегування прав на об'єкти інтелектуальної власності у інноваційній діяльності від центральних та місцевих органів влади до юридичних осіб, що беруть участь у відносинах трансферу технологій.

Література

1. Проект Закону України «Про засади державної регіональної політики» у редакції від 14.06.2010 // [Електронний ресурс] URL: www.ssr.org.ua/content/ukr/events/new_regional_policy_Tkachuk_ua.ppt
2. Модернізація України – наш стратегічний вибір : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К., 2011. – 416 с.
3. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 № 143-VII // [Електронний ресурс] URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=143-16>
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV // [Електронний ресурс] URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=40-15>
5. Повідомлення про оприлюднення проекту закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання у сфері трансферу технологій» // [Електронний ресурс] URL: <http://www.dknii.gov.ua/index.php/uk/2010-09-27-06-54-32/35-2010-07-14-10-28-01/225--q-g-q>
6. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // [Електронний ресурс] URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>
7. Інтелектуальна власність / Р.С. Кірін, В.Л. Хоменко, І.М. Коросташова. – Д.: НГУ, 2008. – 280 с.
8. Національна мережа трансферу технологій NTTN // [Електронний ресурс] URL: <http://www.nttn.org.ua>